

Полтава, 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Прийом до аспірантури Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» для підготовки докторів філософії зі спеціальності А5 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів», Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» у 2025 році.

Мета фахового вступного випробування – визначення якості педагогічних знань, умінь та навичок вступників в аспірантуру з професійної освіти, з'ясування рівня їх готовності до дослідження теоретико-методологічних і методичних засад теорії та практики професійної освіти.

Програмою фахового вступного випробування передбачено виявлення у майбутніх аспірантів рівня знань і розуміння досягнень світової цивілізації з професійної освіти з урахуванням надбань української педагогічної думки та практики, багатовікових педагогічних традицій українського народу; володіння базовими педагогічними категоріями в контексті професійної освіти; знання теорії і практики професійної освіти; володіння сучасними освітніми технологіями та методами науково-педагогічних досліджень. Складаючи фахове вступне випробування, вступник повинен показати знання наукових основ професійної освіти, етапів її історичного розвитку, основних понять і проблем професійної педагогіки, орієнтуватися в проблемах професійної педагогічної освіти, пов'язаних із навчанням та вихованням здобувачів вищої (перед вищої) освіти.

Програма фахового вступного випробування до аспірантури охоплює навчальний матеріал нормативних курсів і складається з таких розділів: 1) нормативна база професійної освіти; 2) історія та розвиток професійної освіти); 3) методологія професійної освіти; 4) дидактика професійної освіти; 5) методична система професійної освіти; 6) суб'єкти професійного навчання.

2. ЗМІСТ І ПРИНЦИПИ ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Проведення фахового вступного випробування до аспірантури зі спеціальності А5 «Професійна освіта» ґрунтується на таких принципах:

- 1) дотримання вимог захисту персональних даних під час використання чи зберігання матеріалів вступних випробувань;
- 2) забезпечення інформаційної та психологічної підготовки вступників до вступного іспиту;
- 3) уніфікація методики й умов проведення вступного випробування;
- 4) зв'язок внутрішнього контролю ЗВО із галузевою системою атестації та ліцензування фахівців.

3. ВИМОГИ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Вступне випробування до аспірантури проводиться у вигляді тестів. Загальна кількість тестових завдань – 45. До кожного з завдань наводиться чотири варіанти відповіді, серед яких лише одна – правильна.

4. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться протягом однієї академічної години (60 хв.).

Перед проведенням вступного іспиту до відома абітурієнтів доводять інформацію щодо організації та проведення його, зокрема увагу акцентують на тому, що:

- 1) тестування триває упродовж однієї академічної години й здійснюється на стандартних бланках;
- 2) кожен абітурієнт обов'язково вносить до бланку відповідей свої реквізити й тільки потім відповідає на тестові завдання;
- 3) після завершення відведеного на тестування часу абітурієнт повинен негайно здати бланк відповідей. При порушенні вказаної вимоги робота абітурієнта не приймається і не перевіряється;
- 4) з метою об'єктивного оцінювання знань абітурієнтам категорично забороняється під час проведення вступного іспиту використовувати допоміжну літературу, технічні засоби (мобільні телефони, планшети, нетбуки тощо). При порушенні вказаної вимоги робота абітурієнта не приймається і не перевіряється.

4. СТРУКТУРА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ

Фахове вступне випробування оцінюється за бальною шкалою (від 100 до 200 балів). Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо результат фахового вступного випробування складає не менше, ніж 100 балів.

Перевірка тестових завдань здійснюється за ключем. Якщо абітурієнт правильно відповів на 5 завдань, то він отримує 100 балів. Кожна наступна правильна відповідь вступника на тестове завдання оцінюється в 2,5 бали.

Тести включають три блоки, кожен з яких складається з 15 питань.

Таблиця критеріїв оцінювання знань за стобальною шкалою

Кількість правильних відповідей	Бали	Кількість правильних відповідей	Бали	Кількість правильних відповідей	Бали
1-4	не склав	16	127,5	31	165
5	100	17	130	32	167,5
6	102,5	18	132,5	33	170
7	105	19	135	34	172,5
8	107,5	20	137,5	35	175
9	110	21	140	36	177,5
10	112,5	22	142,5	37	180
11	115	23	145	38	182,5
12	117,5	24	147,5	39	185
13	120	25	150	40	187,5
14	122,5	26	152,5	41	190
15	125	27	155	42	192,5
		28	157,5	43	195
		29	160	44	197,5
		30	162,5	45	200

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Нормативна база професійної освіти.

Закон України «Про освіту». Закон України «Про професійно-технічну освіту». Закон України «Про вищу освіту». Стандарти професійної (професійно-технічної) освіти в Україні: принципи розробки та впровадження. Національна рамка кваліфікацій та її вплив на професійну освіту в Україні. Концепція розвитку професійно-технічної освіти в Україні і завдання наукового і навчально-методичного забезпечення її реалізації. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійнотехнічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року. Стратегія розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2023 року. Болонський процес та його вплив на вищу та професійну освіту в Україні.

Модуль 2. Історія та розвиток професійної освіти.

Історія розвитку професійної освіти. Тенденції суспільного розвитку та сучасні вимоги ринку праці до підготовки фахівців професійної освіти. Мета, завдання і принципи професійної освіти в Україні. Педагогічний процес у професійній школі та його складові: освітній і виробничий процеси. Взаємозв'язок професійно-технічної та загальноосвітньої підготовки в закладах професійної освіти як педагогічна проблема. Наступність у діяльності закладів професійної освіти та загальноосвітніх шкіл. Структура закладів професійної освіти. Порівняльна характеристика професійної освіти у різних країнах.

Модуль 3. Методологія професійної освіти.

Методологія та методи порівняльно-педагогічних досліджень у сфері професійної освіти. Фундаментальні принципи розвитку сучасної професійної освіти. Психологічні аспекти підготовки робітників і фахівців високої кваліфікації у професійній школі. Педагогічні засади управління закладами професійної освіти. Реалізація суб'єктно-діяльнісного підходу в системі професійної освіти. Реалізація діяльнісного підходу в системі професійної освіти. Реалізація особистісно орієнтованого навчання в системі професійної освіти. Компетентнісний підхід у професійній освіті. Контекстний підхід та його реалізація у професійній освіті. Технології диференційованого підходу до учнів і студентів у процесі професійного навчання. Кредитно-модульний підхід до організації освітнього процесу в закладах професійної освіти.

Організація навчальної діяльності здобувачів із використанням методів проблемного навчання у закладах професійної освіти.

Модуль 4. Дидактика професійної освіти.

Предмет і основні категорії професійної освіти. Принципи дидактики. Дидактичні принципи виробничого навчання. Формування мотивації учіння та майбутньої професійної діяльності в здобувачів професійної освіти. Зміст освіти у професійній школі. Базовий і варіативний компоненти у змісті професійної освіти. Сучасні концептуальні підходи до визначення змісту освіти у професійній школі. Забезпечення міжциклових та міжпредметних зв'язків у викладанні спеціальних дисциплін і виробничого навчання. Форми навчання у закладах професійної освіти. Класифікація форм організації навчання у закладах професійної освіти. Урок у професійній школі: основні вимоги, види, шляхи підвищення ефективності. Виробниче навчання. Особливості організації навчання в майстернях закладів професійної освіти і на виробництві. Загальні і спеціальні методи навчання. Класифікація методів навчання. Методи виробничого навчання. Засоби навчання у системі професійної (професійно—технічної) освіти. Сучасні вимоги до підручників та навчальних посібників. Засоби наочності у виробничому навчанні. Інноваційні технології навчання та проблеми їх використання у професійній освіті. Сучасні інформаційні технології в системі професійної освіти. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів професійної освіти. Проблеми оцінювання успішності навчально-пізнавальної діяльності здобувачів професійної освіти. Предмет і основні категорії професійного виховання. Теоретичні основи організації виховного процесу в закладах професійної освіти. Формування особистості майбутнього робітника в закладах професійної освіти.

Модуль 5. Методична система професійної освіти.

Методичні особливості викладання загальнотехнічних і спеціальних навчальних дисциплін. Структура змісту загальнотехнічних і спеціальних навчальних дисциплін. Забезпечення зв'язку теоретичного і практичного навчання у професійній освіті. Методика проведення занять виробничого навчання. Методика проведення лекцій під час вивчення спеціальних дисциплін. Методика підготовки і проведення інтегрованих уроків, лекцій. Зміст, організація та методика проведення лабораторно-практичних занять із спеціальних дисциплін. Організація самостійної роботи здобувачів професійної освіти. Методичні проблеми організації виробничої практики здобувачів професійної освіти. Сучасні засоби навчання загальнотехнічних і

спеціальних навчальних дисциплін. Використання гри під час вивчення спеціальних дисциплін. Використання кейс-методу у навчанні загальнотехнічних і спеціальних дисциплін. Сучасні інформаційно-комунікативні технології в навчанні загальнотехнічних і спеціальних дисциплін. Методика використання засобів наочності під час вивчення загальнотехнічних і спеціальних дисциплін. Методи і прийоми диференційованого вивчення спеціальних дисциплін. Рівнева диференціація під час вивчення дисциплін професійно-технічного циклу. Методика добору й розв'язування виробничо-технічних задач з питань техніки, технології, економіки та організації виробництва (стосовно різних груп професій). Методика використання комп'ютерних навчальних програм на уроках у ЗП(ПТ)О. Методика проведення лабораторних робіт у професійній школі на міжпредметній основі. Повторення, контроль і корекція знань, навичок, умінь і здатностей здобувачів зі спеціальних предметів професійної освіти. Організація і методика виконання письмових екзаменаційних (курсівих, кваліфікаційних) робіт.

Модуль 6. Суб'єкти професійного навчання.

Педагогічні функції викладача в освітньому процесі закладів професійної освіти. Вимоги до професійної підготовки педагогів професійного навчання. Готовність педагогічних працівників закладів професійної освіти до інноваційної діяльності. Новаторство у професійній освіті. Розвиток професійних інтересів здобувачів під час вивчення спеціальних дисциплін. Спільна робота викладача спецдисциплін і майстра виробничого навчання з керівництва технічною творчістю здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гришук Ю. В. Визначення професійної освіти і навчання: сучасні акценти. Педагогічний процес: теорія і практика, 2014. Вип. 4. С. 16-22.
1. Дольнікова Л. В., Мукан Н. В. Професійна педагогіка: навч. посіб. / за ред. Н. В. Мукан. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2021. 324 с.
2. Зайченко І. Теорія і методика професійного навчання: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2019. 580 с.
3. Мукан Н. В., Дольнікова Л. В. Професійна педагогіка: словник термінів і понять. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2023. 158 с.
4. Стинська В. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: навчально-методичний посібник. Івано—Франківськ, 2021. 137 с

5. Теорія і методика професійної освіти: кол. моногр. / ред. С.-В. Грищенко та ін. Чернігів: Десна Поліграф, 2023. 288 с.

6. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: навч. посіб. для магістрантів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» / [авт.-укл.: Т.О. Дороніна]. – Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 250 с.

Проректор з наукової роботи

Олена СТЕПОВА

Завідувач аспірантури

Володимир ІЛЬЧЕНКО

Завідувач кафедри
фізичної культури та спорту

Лариса ОНІЩУК

Гарант освітньо-наукової програми
«Професійна освіта»

Ліна РИБАЛКО